

IBERIALAIS-AMERIKKALAINEN SÄÄTIÖ / SUOMEN MADRIDIN-INSTITUUTTI

TAVOITE- JA TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2018

Visio: Suomen ja lusohispaanisen maailman yhteen saattaminen

1 TAVOITESUUNNITELMA

1.1 Toiminta-ajatus ja tarkoitus

Iberialais-amerikkalaisen säätiön tarkoituksena on edistää Suomen ja espanjalais-portugalilaisen (lusohispaanisen) kulttuuripiirin välistä tieteen, kulttuurin ja talouselämän tuntemusta ja vuorovaikutusta alueella, jolla on yli 700 miljoonaa asukasta. Säätiö ylläpitää kulttuuri- ja tiedeinstituuttia Madridissa ja 31.3.2018 asti toimipistettä Buenos Airesissa, jossa säätiö lisäksi hallinnoi Suomi-taloa.

Suomen Madridin-instituutti on ainoa suomalainen kulttuuri- ja tiedeinstituutti lusohispaanisen maailman alueella. Madridissa se on ainoa pohjoismainen kulttuuri-instituutti. Buenos Airesin toimipiste on ainoa suomalaisen kulttuuri- ja tiedeinstituuttiverkoston (SKTI) toimipiste Latinalaisessa Amerikassa.

Instituutti toimii itsenäisesti sekä yhteensä yhdeksän Team Finland -verkoston aktiivisena jäsenenä. SKTI:n lisäksi se on tiedeinstituuttiforumin (TIF) jäsen ja tekee yhteistyötä muiden kulttuuri- ja tiedeinstituuttien kanssa.

Instituutilla on laaja yhteistyöverkosto suomalaisten sekä lusohispaanisen maailman tieteellisten ja kulttuuritoimijoiden kanssa. Tärkeimpiä yhteistyötahoja ovat kohdemaiden pääkaupunkien ja aluehallintojen kulttuuritoimet sekä niiden alaiset taidekeskukset sekä yliopistot.

Instituutilla on asiamiesverkosto Portugalissa ja kahdeksassa Latinalaisen Amerikan valtiossa: Argentiina, Brasilia, Chile, Kolumbia, Kuuba, Meksiko, Peru ja Uruguay. Asiamiehet ovat taidevientiin koulutettuja taide- ja yhteiskuntatutkimuksen alojen ammattilaisia ja Chilen asiamiestä lukuun ottamatta Suomen kansalaisia.

1.2 Tavoitteet ja painopistealueet

Iberialais-amerikkalainen säätiö toteuttaa viisivuotista strategiaansa 2015–2019. Sen keskeiset tavoitteet ovat suomalaisen kulttuurin tuntemuksen kasvattaminen säätiön toiminta-alueilla ja säätiön sekä instituutin tunnettuuden lisääminen Suomessa.

Tavoitteena on, että viisivuotiskauden päätyttyä suomalaista kulttuuria tunnetaan toiminta-alueella laajasti. Tämän toteutumiseksi jatketaan erilaisten kulttuuriviennin ja -vaihdon yhteistyömuotojen kehittämistä, hyödyntäen Suomen vahvaa koulutusbrändiä koko toiminta-alueella.

Pitkäkestoiseen vaikutukseen niin Espanjassa, Portugalissa kuin Latinalaisessa Amerikassa pyritään suomalaisten ja paikallisten toimijoiden yhteishankkeiden kautta. Jaettu hankerahoitus antaa mahdollisuuden järjestää ja osallistua suurempiin ja näkyvämpiin tapahtumiin. Eri osapuolten osallistaminen myös sitouttaa eri toimijat vakaammin hankkeisiin.

Aito ja aktiivinen Team Finland-verkoston jäsenyys antaa säätiölle ja Instituutille mahdollisuuden edistää verkoston yhteisiä tavoitteita ja lisätä sen vaikuttavuutta alueella. Säätiön asiantuntemus ja sen kulttuuri- ja tiedeverkostot tuovat Team Finland -toiminnalle lisäarvoa.

Säätiön ja Instituutin toiminnan tunnettuuden lisääminen Suomessa saavutetaan ensisijaisesti tekemällä yhteistyötä jo olemassa olevien, tätä tavoitetta tukevien toimijoiden kanssa. Tämä tapahtuu mm. yhteishankkeiden ja kuraattorivierailujen avulla. Molempien tarkoitus on lisätä lusohispaanisen alueen kulttuurin tuntemusta Suomessa ja saattaa yhteen molempien alueiden kulttuurialan asiantuntijoita.

1.3 Tavoitesuunnitelma vuodelle 2018

Espanja ja Portugali

Toimintavuoden 2018 keskeisenä strategisena tavoitteena on Latinalaisen Amerikan toiminnan ohella panostaa merkittävästi Instituutin näkyvyyden palauttamiseen Iberian niemimaalla. Ensisijainen tavoite Espanjassa on kasvattaa voimakkaasti Instituutin järjestämien tapahtumien kävijämääriä ja viedä niitä keskeisille paikoille, joissa ihmiset liikkuvat. Instituutti vaihtaa toimintaperiaatettaan näyttelyjen järjestäjänä ja pääpaino Madridissa siirtyy yhteistyöhön paikallisten gallerioiden, taidekeskusten ja museoiden kanssa. Yleisöä kiinnostavia teemoja ja sen Suomi-kuvaa selvitetään paikallisten kuraattoreiden ja sosiaalisen median avulla.

Tiedepuolella aktivoidaan perinteikäs yhteistyö Complutensen yliopiston kanssa. Instituutti on kääntänyt espanjaksi Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) ohjeet. Ehdotetaan Complutenselle yhteisen seminaarin järjestämistä tutkimuseettisistä.

Portugalissa Instituutilla on asianaisena kansainvälisesti kokenut kulttuurituottaja Francisca Aires. Tämän ammattitaitoa ja alueen Team Finland -verkostoa hyödynnetään aiempaa tehokkaammin ja etsitään enemmän synergiaa Espanjan toimintojen kanssa.

Latinalainen Amerikka

Instituutti järjestää monipuolista ohjelmaa Latinalaisen Amerikan maissa sekä itsenäisesti että osana Team Finland -verkostoa. Eri maiden välistä yhteistoimintaa tiivistetään ja lisätään esimerkiksi kierrättämällä näyttelyjä. Latinalaiseen Amerikkaan laajennettu toiminta ja siitä aiempaan verrattuna lisääntynyt työmäärä huomioidaan sekä koulutus- että henkilöstöresursseissa. Suomi 100 - juhluvuoden jälkeen toimintaa jaetaan eri maissa eri vuosille.

Argentiinan osalta säätiön hallituksen laatima kolmivuotinen Buenos Airesin toimintasuunnitelma ja toiminnasta vastaavan osa-aikaisen kulttuurituottajan työsopimuskausi päättyvät maaliskuussa 2018. Tutkitaan vaihtoehtoja Suomi-talon myynnin ja ulkopuolelta rahoitettavan kiinteistön kunnostustarjouksen välillä.

Brasilia-yhteistyöhön panostetaan edelleen visuaalisen taiteen osalta. Suomalaiset taiteen tiedotuskeskukset ja koulutusvientisektori ovat hyvin kiinnostuneita pääsystä Brasilian markkinoille sen monipuolisen ja jatkuvasti kasvavan kulttuurintuotannon, maan talouden elpymisen ja suomalaisten vientiyriyten luomien hyvien toimintaedellytysten vuoksi.

Kolumbiassa vuonna 2017 aloitettua, Suomen ulkoministeriön rahoittamaa taidekoulutusta jatketaan. Suomen ulkoministeriö avaa edustuston Bogotaan lokakuussa 2017. Jatkohanke perustetaan ulkopuolisen rahoituksen varaan.

Viestintä

Viestinnässä seurataan säätiön uutta viestintästrategiaa. Kaikki viestintä on linjakasta ja suunnitelmallista. Yleisön ja tiedotusvälineiden tavoittamiseksi sekä sisäistä että ulkoista viestintää tehostetaan. Asiamiesten roolia tapahtumaviestinnästä Instituutille lisätään. Tapahtumatiedotuksessa ja tiedeviestinnässä käytetään eri kohderyhmien mukaisesti Instituutin verkkosivuja ja sosiaalista mediaa.

Varainhankinta

Instituutin johtaja valtuutetaan varainhankintaan ja hakemaan sekä kansallista että kansainvälistä rahoitusta yksityisistä rahoitusinstrumenteista, EU-rahoitusmekanismeista ja joukkorahoituksesta. Sponsori- ja in kind -rahoituksen hankinta keskitetään Instituuttiin suomalaisten yritysten ja yhteistyökumppanien osalta. Toimintamaiden omaa sponsori-hankintaa voivat hoitaa myös asiamiehet.

2 TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2018

2.1 Toiminnan painopisteet

Ohjelmatoiminnan näkyvyyttä lisätään keskittämällä teemoja ja panostamalla harvempiin, mutta isompiin tapahtumiin. Keskeisiksi, säätiön strategiaa noudatteleviksi teemoiksi vuonna 2018 nostetaan kaikilla Instituutin toiminta-alueilla (eko)design, vuorovaikutus ja visuaalisesta taiteesta valokuva- ja videotaide.

Muotoilu määritellään laajasti, käsite kattaa niin yhteiskunnallisen ja palvelumuotoilun kuin muodin ja arkkitehtuurin. Vuorovaikutuksella viitataan sekä Instituutin avoimuuteen ympäröivän yhteisön intressien tuntemiseksi ja palvelemiseksi että Instituutin osallisuuteen hankkeiden suunnittelussa niiden alkuvaiheista asti. Valokuvaan keskitytään, koska aloilla on kansainvälisesti palkittuja suomalaisia taiteilijoita ja Instituutilla pitkään jatkunut yhteistyö suomalaisen mediataiteen levityskeskuksen, AV-arkin kanssa.

Osana näkyvyystavoitteen saavuttamista, Instituutti luopuu paljon kuluja aiheuttavasta, mutta Madridin runsaassa tarjonnassa nykypäivänä hyvin pienelle näkyvyydelle jäävästä galleriatilasta. Instituutti selvittää mahdollisuutta siirtyä lähemmäksi muita kulttuurialan toimijoita ja olemassaolevia yhteistyökumppaneita. Säästöä vuokra- ja kiinteistökuluissa käytetään ohjelmatoiminnan ja sen koordinoinnin tehostamiseen.

Pääpaino Espanjan ohjelmatoiminnassa tulee olemaan osallisuus Madridin Design Festivalissa ja videotaiteen tuomisessa Madridiin.

Latinalaisen Amerikan ohjelmassa toteutetaan kuraattorivierailut. Kolmen pääkohdemaan toimintojen lisäksi aloitetaan pitkäjänteiseen toimintaan tähtäävä yhteistyö muotoilukoulujen kanssa Perussa ja Uruguayssa. Meksikossa Méxicon kaupunki on vuoden 2018 World Design Capital, joten muotoilu on pääteema sielläkin.

Suomessa lisätään yhteistyötä lusohispaanista kulttuuria Suomessa tunnetuksi tekevien, vuodesta 2005 järjestetyn Latinalaisen Amerikan elokuvafestivaali Cinemaissín ja vuonna 2018 neljättä kertaa järjestettävän lasten kulttuurifestivaali Kolibrín kanssa.

2.2 Kulttuuritoiminta Espanjassa, Portugalissa ja Latinalaisessa Amerikassa

Espanja

tammi	helmi	maalis	huhti	touko	kesä
100 esinettä Suomesta 14.1. asti	Madrid Design Festival päätapahtuma 13.-16.2.	Madrid Design Festivalin oheistapahtumat: <ul style="list-style-type: none"> • For Fashion's Sake -näyttely • asiantuntijapaneeli/-illallinen (La Fábrican malli) • arkkitehtuurinäyttely COAM-arkkitehtikoulussa Madridissa • tekstiilitaidenäyttely: vuoden 2017 palkittu suunnittelija + muita 			
Pública: Kolibrí-johtajan vierailu	Instituutin galleria: näyttely Totte Mannes			Madridin kirjamessut, Pohjoismaiden pöytä	Transferencias Design Málaga
	Tieteellinen seminaari Complutensessa			Neomudéjar: IVAHM18 -festi-vaali, Mika Taanila	

syys	loka	marras	joulu
Uuden instituutin avajaiset	Kolibrí / Días Nórdicas: lastenkirjakuvittajan Isidro Ferrerin näyttely		Instituutin jouluglögit yhteistyökumppaneille
EUNIC: kielten viikko	Casa de América: Tieteellinen seminaari		

Portugali ja Suomi

tammi	helmi	maalis	huhti	touko	kesä	syys	loka	marras	joulu
Iberian aluekokous (Team Finland)	Portugali: Kolibrí, Isidro Ferrerin näyttely				Portugalin kirjallisuuden yö	Portugali: EUNIC, avointen ovien päivä	Portugali: videotaidetta, AV-arkki		
Suomi: Poliittisen valokuvan festivaali			Suomi: Kolibrí, Isidro Ferrerin näyttely				Suomi: Cinemaissí		

Latinalainen Amerikka

	tammi	helmi	maalis	huhti	-----	loka	marras	joulu
Argentiina		Buenos Aires: Días Nórdicos				Buenos Aires: BIM-festivaali, Mika Taanila		
Brasilia	São Paulon biennaalin johtaja Suomeen	Cirko: residenssi	São Paulo: asiamieskoulutus	Pinacotecan johtaja Suomeen Cirko: residenssi				
Chile	tauolla							
Kolumbia	<ul style="list-style-type: none"> taidekoulutusprojektin jatko Meeri Koutaniemen ja Tomi Parkkosen valokuvat Meksikosta 							
Kuuba				FIVAC-festivaali				
Meksiko	Méxicon kaupunki World Design Capital 2018, oheistapahtumia							
Peru	Cuscon muotoilukoulun perustaminen, residenssivierailut suomalainen asiantuntija Cuscoon, perulainen Rovaniemelle (tulossa ystävyyskaupungiksi)							
Uruguay	<ul style="list-style-type: none"> yhteistyö, muotoilu, Universidad de República arkkitehtuurin ja muotoilun tiedekunnan FADU:n kanssa, asiantuntijavierailu, workshop videotaidetta, AV-arkki lasten ja nuorten kirjamessut, Timo Parvela 							

Maakohtaisesti ohjelmatoimintaan käytetään OKM:n avustusvaroja seuraavasti: Espanja 31 000 euroa, Portugali ja Suomi 7 000 euroa. Latinalainen Amerikka yhteensä 61 500 euroa. Kaikki ohjelmatoiminta yhteensä 99 500 euroa. Lisäksi ohjelmatoiminnan koordinointiin yhteensä 31 500 euroa (määräaikainen koulutuskoordinaattori ja Latinalaisen Amerikan koordinaattori). Ulkopuolista rahoitusta haetaan 10 000 euroa Espanjaan ja Latinalaiseen Amerikkaan (SKF, Frame, FILI, AV-arkki). Asiamieskoulutukseen on haettu 20 000 euroa Wihurin säätiöltä, Koneen säätiöltä haetaan Kolumbia-hankkeen jatkamiseen 15 000 euroa.

2.3 Tieteellinen toiminta Espanjassa ja Latinalaisessa Amerikassa

Instituutin tieteellisessä toiminnassa korostetaan monitieteisyyttä, tieteidenvälisyyttä sekä tieteen ja taiteen kohtaamispiintoja. Instituutti toimii aktiivisesti Suomen tiedeinstituuttien muodostamassa Tiedeinstituuttifoorumissa (TIF) ja osallistuu sen tapahtumiin.

Professori Martti Pärssinen jatkaa tutkimustaan *Yhdistynyt diversiteetti* -suurhankkeessa Amazonialla. Projekti sai vuonna 2017 jatkorahoituksen Turun yliopiston ja Helsingin yliopiston konsortiohankkeessa. Brasilian hallitus on esittänyt päättyneen hankkeen löytöjä UNESCO:n maailmanperintölistalle. Instituutti on ollut keskeisesti mukana hankkeessa alusta alkaen ja osallistuu edelleen sen kehittämiseen ja jatkotutkimuksiin partnerina.

Edellisen johtajan, FT Auli Leskisen Espanjan, Portugalin ja Latinalaisen Amerikan nykykirjallisuuden historiaa 1970–2010 käsittelevän kirjahankkeen valmistumista tuetaan 2 500 euron painatustuella.

Tiedeinstituuttifoorumin puitteissa yhteishanke Suomen Saksan-instituutin, Suomen Lähi-idän instituutin ja Suomen Madridin-instituutin välillä käynnistetään. TIF-verkoston myöntämällä rahoituksella järjestetään asiantuntijaluentoja ja opiskelijoiden ryhmäprojekteja ja vaihtoja Beirutin, Berliinin ja Madridin välillä. Yhteinen kosketuspinta on arabi- ja islamilainen kulttuuri näissä kolmessa maassa eri aikakausina. SKTI:n kevätkokouksessa Brysselissä 2017 TIF päätti hakea OKM:ltä 20 000 euron yhteisrahoitusta eri instituuttien hankkeisiin, yhdistävänä teemana säätöön strategiaan ja Instituutin vuoden 2018 pääteemaan vuorovaikutukseen hyvin sijoittuva Cultural Encounters.

Instituutti järjestää tieteellisen seminaarin Casa de Américasissa. Keväällä 2018 järjestetään yhdessä Madridin Suomen-suurlähetystön kanssa tieteellinen seminaari suomalaisesta korkeakoulutusjärjestelmästä ja Suomessa tehtävästä, kansainvälisesti korkeatasoisesta Latinalaisen Amerikan tutkimuksesta. Tämän tieteellisen seminaarin järjestämiseen varataan OKM:n avustuksesta 3 500 euroa.

Koulutusviennissä Instituutti tiivistää yhteistyötä OKM:n Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osaston kanssa Latinalaiseen Amerikkaan suunnattujen koulutuspalvelujen osalta. Instituutti jatkaa yhteistyötä FinCEALin ja Iberialais-amerikkalaisten maiden koulutus-, kulttuuri- ja tiedejärjestön OEI:n kanssa (*Organización de Estados Iberoamericanos para la Educación, la Ciencia y la Cultura*).

2.4 Latinalaisen Amerikan työn vakiinnuttaminen ja asiamiesverkoston kehittäminen

Instituutin johtaja osallistuu vuosittain ulkoministeriön Latinalaisen Amerikan aluekokouksiin ja ministeriön Latinalaisen Amerikan kulttuuri- ja tiedestrategian suunnitteluun. Instituutti tukee suomalaisen asiantuntijuuden pääsyä alueen suurille ja dynaamisille markkinoille. Suurlähetystöjen ja Instituutin yhteistyön tiivistyttyä, Instituutti integroi asiamiehet entistä lujemmin suurlähetystöistä johdettuihin Team Finland -verkostoihin.

Säätöön luoma Latinalaisen Amerikan asiamiesverkosto on SKTI ry:n instituuttien toiminnassa ainoa laatuaan. Haetaan mittareita verkoston merkityksen arvioimiseksi Instituutin toiminnassa ja tapoja, joiden kautta Latinalaiseen Amerikkaan kohdistuva kysyntä saadaan osoitettua suoraan asiamiehille. Vakiinnuttuaan verkosto voi toimia pilottina muille kulttuuri- ja tiedeinstituuteille.

Madridissa 24.8.2017

Helsingissä 5.9.2017

Sarri Vuorisalo-Tiitinen, johtaja

Saara Juusti, pääsihteeri